

Dissertatio inauguralis medica de haemorrhagia uterina matronae abortientis, vulgo von dem angegangenen Hertz-Geblüt ex praxi clinica desumpta ... / [Christoph Friedrich Kneussel].

Contributors

Kneussel, Christoph Friedrich, active 1695-1698.
Justus Liebig-Universität Giessen.

Publication/Creation

Gissae-Hassorum : Typis Henningi Mülleri, [1698]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/trvnyk93>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

D E

HÆMORRHAGIA UTERINA MATRONÆ ABORTIENTIS,

Vulgò

Von dem angegangenen Hertz-
Geblüt /

EX PRAXI CLINICA DESUMPTA,

Quam

ARCHIATRO SUMMO PRÆSIDE,
IN ILLUSTRIS LUDOVICIANA,

EX DECRETO INCLYTÆ FACUL-
TATIS MEDICÆ,

PRO LICENTIA

GRADUM DOCTORALEM CUM ANNEXIS
PRIVILEGIIS, IMMUNITATIBUS & HONORIBUS

Solenniter & Majorum more capeffendi,

MAGNIFICO & AMPLISSIMO DNN.

PROFESSORUM ORDINI

ventilandam offert

CHRISTOPHORUS FRIDERICUS KNEUSSEL,
MOENO-FRANCOFURTENSIS

Ad Diem August. H. L. Q. C. ANNO M DC XCVIII.

GISSÆ-HASSORUM, Typis HENNINGI MÜLLERI.

DISSERTATIO INVALIGRALIS MEDICA

DE

HAEMORRHOIDALIS UTERINA MATRONE ABORTIENTIS

Wittenberg

Donum
Gedult

IN PRAECLINICA DESUMPTA

Quam

ARCHIAETRO SUMMO PRÆSIDE

IN ILLUSTRI LUDOVICIANA

DECRETO INCURTA FACUL
TATIS MEDICÆ

PRO LICENTIA

AD ALIUM DOCTORALEM CUM ANNEXIS

PRIVILEGIIS, IMMUNITATIBUS & HONORIBUS

Solemniter & Majorum more celebranda

MAGNIFICIS AMPLISSIMO DVM

PROFESSORUM ORDINI

veniamus offerre

CHRISTOPHORUS FRIDERICUS KNEBEL

MOX O. K. FACULTATIS

Ab Anno 1790

Ab Anno 1790

Ab Anno 1790

I. N. J.

S Tomachabundo ferè animo quis le-
gere posset, quod l. 3. C. Comm. de
legat. & fidecom. Medici non plu-
ris, quàm Obstetrices (60. scil. solidis)
astimentur: Qui quidem locus tot dissidiis, inter
Medicos & Jctos Lugdunenses in Batavia
obortis, ansam dedit. Ast, ut Imperator hoc in
loco non de Medicis eminenter ita dictis, sed illo-
rum servis potius intelligendus est; ita quoque
Practici ineruditi & Doctores asparagorum
more repentè cocti, si non inferiori, certè pari cum
Obstetricibus saepe loco habendi. Quemadmo-
dum enim Obstetrices (ut plurimum nasutula)
tum expeditæ satis & sapientes (les sages femmes
hinc Gallis dictæ) audiunt & videntur, si &
Naturam parturientis faventem & situm fœ-
tus exoptatum (wann es wohl hergehet /
und das Kind in seinem rechten Lager liegt)

invenerint: In casibus verò arduis, quasi paroxysmo febrili laborarent, quandoque contremiscunt ac horrescunt; ita Medicastrum magni vulgo Heroes videntur, si in morbis aut leviculis aut non nisi ordinariis symptomatibus stipatis, fortè fortuito levamen aliquod attulerint. Et exscriptis è libris formulis agro quodammodo satisfecerint: Quod si vero morbi complicantur, vel contraindicantia nonnulla sueta medendi methodo figant obicem, tunc ut mus in pice hærent. Et quo se vertant, nesciunt. Quid quod Medicis in Arte versatissimis hinc aqua hædere sape soleat, id quod cordati facile confitentur, quibus cor sape in frustra dissilire videtur, si obstaculis ejusmodi deterriti remedia alias infallibilia applicare nequeunt, ut ab Hispano quodam Antonio Ponce Sanctacrutz. lib. de Impedimentis magnorum auxiliorum fusè demonstratum. Et licet haud ita pridem Gerbezius in Intricato Extricato se non minus ac alios hinc extricare conetur, tantum tamen abest, omnes illic difficultates in Praxi occurrentes hætenus expeditas esse, ut potius adhuc indies casus ejusmodi occurrant,

rant, qui indicibile Medicis negotium facessere.
Agris verò in incautorum manus incidentibus
exitum eheu! adferre possunt. Vivo id exem-
plo hac vice ob oculos ponam, in quo dum vires
meas (tenues licet) experiri audeo, DEIT.O.M.
benedictionem quàm devotissimè, Benevoli verò
Lectoris indulgum obnixè exoro.

HISTORIA.

Matrona XL. circiter annorum,
sanguineo-melancholica, post-
quam à tribus, ut credebat, men-
sibus utero conceperat, unà cum
integra, quæ alio transferebatur, familia,
iter per viam non adeò commodam facere
cogebatur, quo absoluto, fluxum menstru-
um, ab eo quidem tempore more solito ema-
nentem, redire sensit. Cùm verò aliquoti-
es in Patria abortierit, adeoque vereretur, ne
idem infortunium hîc immineret, Medi-
cum hujus loci advocari jubet, ipsique ro-
tum hoc negotium patefacit. Præscribun-
tur ab eo confortantia æque ac adstringentia

¶ g. *Pulv. contra abortum A. cum Ther. coe*
in vehiculo convenienti *syr. corall.* edulcora
to, quo per aliquot dies continuato, horror
corripitur insigni, cum subsequente æst
crebris rigoribus interpolato, quæ febr
malignæ (qua paucos ante dies sublatus fue
rat Hospes) suspicionem metumque injicie
bant, contra quam *Mixtura bezoardica* pa
rabatur, qua nondum ex officina allata, im
mani & horribili hæmorrhagia uteri corrip
pitur ægra, quam *lap. hematit.* cum *bland*
anodynis internè, *ligaturis* verò ex serico (quo
vulgus alias urget) rubro externè inhibitu
rus erat Medicus, quorum utilitatem præ
sentaneam in similibus ferè casibus percepe
rat, sed frustra. Accedunt potius tormin
atrocissima, doloribus parturientium simil
ma, sanguine adeo confertim manante, u
præ nimia virium imbecillitate, post assum
tam hostiam, S. S. calicem benedictum abs
que respiratione & mora interpositâ aslu
mere vix potuerit. Verbo: Status mulie
ris lamentabilis erat ac miserrimus, eoqu
magi

magis, quod Natura medicamenta non tantum non actuabat, sed & omnino respuebat. Medicus Obstetricem advocari eamque solutum in Utero abortum extrahere jubet. Muliercula verò adstans foetum confortandum esse censet, & *syrupum corall.* miris hunc in finem laudibus extollit. Medicus è contra foetum non confortandum hìc, sed pellendum esse replicans, pulv. ex *borrace*, *troch. de myrrh.* &c. præscribit, & in ∇ . *artemis.* propinat (cujus primam tamen dosin vomitu rejecit ægra) in simulque Obstetricem officii sui admonet, quæ tandem concretionem quandam membranofam cum sanguine plus minus coagulato extrahit, quo facto statim quodammodò sistebatur fluxus, successivè penitus remittens. Post aliquot dies febricula quædam urgebat, quæ *precipitantibus*, *expellentibus* & *balsamicis* quoque feliciter sublata, quibus & reter odor, quo de ægra querebatur, externè sublatus est. An verò cura hæc methodica & conscientiosa fuerit, disquiritur?

RESO-

RESOLUTIO.

I.

Non est, ut diu de nomine affectus *Ægram* nostram affligentis simus solliciti, qui foris instar se ipsum prodere solet. *HÆMORRHAGIAM* enim *UTERI* adesse vel quævis Muliercula determinare poterit. Cur autem in vernaculâ eandem *das Herzgeblüt* vocare soleant, ratio forte est, quod *Lipothymia*, *Syncope* & consimilia cordi vulgo adscripta pathemata illi facillè superveniant; quo nomine etiam hæmorrhagia uteri puerperis vel gravidis contingens magis exprimitur, de qua vulgo dicunt *das Herzgeblüt seye angegangen*/ut eandem à mensibus nimis secernant quos verbis magis absolutis efferunt: *das Geblüt seye angegangen*/vel, *das Geblüt gehe zuviel*. Interea cavendum ne sanguini hac via effluenti prærogativam quandam tribuamus, & secundum vulgi sententiam, corde immediatè effluere putemus, quod circulationis sanguinis è diametro contrarium.

II. Non ergo simplicem & vulgarem, sed *HÆMORRHAGIAM UTERINAM* cum *ABORTU* complicatam hîc adesse, testantur 1. *ANTECEDENTIA*: Iter per viam inæqualem minusque commodam menses suppressi antea & nunc præter morem redeunte ut & abortiendi consuetudo, quæ omnia quam facillime & abortum & hæmorrhagiam uteri producere valent. Idem confirmant 2. *CONCOMITANTIA*: Fluxus scilicet sanguinis immanis, cum virium lapsu & insignibus doloribus.

doloribus spasmis parturientium similibus, quæ omnia non vulgarem uteri hæmorrhagiam, aut menses nimios (qui & minus dolorosè & minus confertim fluunt, nec vires tantoperè debilitant) adesse, sed talem sanguinis fluxum, qui ab abortu provenit, indicant. Accedunt 3. *CONSEQUENTIA*, juvantia & nocentia, styptica, scil. adstringentia & anodyna, Divina aliàs & præsentanea in vulgaribus hæmorrhagiis remedia, quæ tamen hîc omnem spem omninò fefellerunt: Obstetricis verò manus opem præsentaneam attulit, quæ omnia fluxum hunc à separato intempestivè ab utero embryone (vel abortu) contigisse clarè ob oculos ponunt. *Est autem præsens Hæmorrhagia uterina nimius & immodicus sanguinis fluxus, ortus à p. n. vasorum uterinorum per abortum apertura.*

III. *SUBJECTUM* affectus hujus est uterus, cuius forma, partes & textura ex Anatomicis satis patent. Hæc membranacea est, è fundo & vagina constans; istæ vasibus utrobique sanguineis, lymphaticis & nervosis instructissimæ, è quibus arteria hypogastrica notam meretur singularem, per cuius ramulos & sanguinem menstruum excerni & succum nutritium cum foetu communicari certis mihi constat experimentis. Illa pyro (vel cucurbitæ) in non prægnantibus haud absimilis est, conceptionis verò tempore in maiorem molem aliamque formam extenditur. Isti abdomen consecratum, tanquam infima C. H. regio, ita ut inter vesicam urinariam & intestinum rectum sit locatus. Huc ergo Te recipe Homuncio, qui pavonum instar rotatis exuviis extollis supercilia! Huc in palatium tuum pristinosque natales te confer, in quibus scybala loco pulvinaris, matula Microcosmi pro umbraculo sunt! Scil.

*Cum fax, cum finis, cum nil nisi stercora simus,
Quare superbimus?*

IV. Afficitur autem Uterus hoc in affectu quoad superficiem internam, eo in loco, ubi placenta uterina ipsi cohæret, cujus præmatura ab utero separatio variorumque in placentam alias inhiantium apertio CAUSAM PROXIMAM FORMALEM & hæmorrhagiæ & cum ipsa abortus constituit. Hoc ut clarius pateat, duo hîc ex Anatomicis & Physiologicis, tanquam in parenthesis, annotanda erunt: 1. Cohæsiio foetus & secundinarum cum utero. 2. Ejusdem separatio legitima, tempore partus ordinaria, quò contraria juxta se posita magis elucescant. Illa, connexio scil. Embryonis cum placenta, admiranda est: Postquam sc. ovulum per Tubam Fallopianam in uteri concamerationem devolutum est, primis temporibus aliquamdiu per humores nutritios in uterum quasi stillantes per modum transudationis alitur, donec ab Archæi & plastici elatere, discursibus (ut *Cartesius l. de format. foetus* ostendit) mechanicis, partes antea in ovulo delineatas explicante, ea sine dubio in parte, ubi reliquis in ovario ovulis quodammodò connexum & per corpus glandulosum protuberans separatum fuerat, ruptis repagulis fibras quasdam protendat, quibus uteri superficiem internam paululum adhærescit. Quamprimùm verò ex nutrimento proprio illîc simul quodammodò extravagante rudera placentæ uterinæ formantur, hujus eminentiæ papillares alveolis uteri, tubulorum lacteorum mammariarum instar in prægnantibus conspicuis & ex pluribus radicibus in lacunas ampliores & in uteri cavum inhiantibus, haud aliter immerse & quasi impactæ hærent, ac dentes per gomphosin alveolis gingivæ sunt infertæ.

fertæ ; quod singulare Naturæ artificium pro more solidè describit *Illustris Bobnius P. P. Lipsiensis in Circul. Physiol. An. & diff. physiol. 25. §. 12.* Moles autem hæc tamdiu firmiter adhæret utero, donec foetu ultimis gestationis temporibus graviore reddito seseque movente quodammodò à tenacitate illa remittat, & ad separationem sub partu, vel à foetu prodeunte vel manibus Obstetricis blandè & cautè instituendam, disponatur, quæ ordinariò quidem contingit decem à conceptione mensibus Lunaribus, novem Solares efficientibus, & quidem utplurimum eo die, quo ante conceptionem alias debitum lunare Naturæ solvitur. Interea tamen ut nulla regula sine exceptione, ita neque hic (tanquam ordinarius) terminus adeo est perpetuus, ut neutiquam & à Matribus & à foetibus robustioribus anticipari, postponi verò à debilioribus soleat ; quin & septimo ac octavo mense partum legitimum & vitalem edi posse, ratio docet & experientia : Et ne quis existimet hoc ab errore calculi, quem Mulieres haud exactè sæpe ponunt, contingere, ex observatione omni exceptione majori, à Magni Nominis Theologo, à vaniloquio, nedum fabulis, alienissimo nuper assertâ constat, cui certa Matrona est cognita, quæ ipso puerperii tempore à Marito (nimio amore abrepto) ingravidata, septimo mense insequente puerum est enixa omnibus numeris absolutum, adultum nunc & incolumem, quod ex communicatione amici cujusdam benevoli huc apponere volui. Quid quòd *Cornel. van Solingen Med. & Chirurgiæ D. Hagæ Comitæ Celeberrimus Tr. von dem Ampt und Pflicht der Hebammen / Cap. 3.* non *Sylvii* tantum, sed & propria experientia suffultus, integras asserat dari familias septimo ordinariò mense libe-

ros suos in lucem edentes. De partu autem octime est non est ut verbum amplius addam ; hujus enim existentiam & possibilitatem adeo solidè in pecul. de eo Traë ob oculos posuit Inclytus & Subtilis *Drelincurtius*, me olim in Batavia Professor, ut neque Medicis, neque JCr amplius ullum de eo dubium hæere possit. Quod enim hic desideratur in brevitate temporis, refarcitur à Naturæ bonitate.

V. Sed cur in Partu. Naturali & legitimò tam enormis hæmorrhagia non conjungitur ac in abortu præsentì ? Dicam, attende ! In partu naturali sanguini quoque fluxum ingentem observari, præter experientiam testatur *Hippocrates*, adeo quidem, ut velut à victimâ Sanguis, (als wann man einen Ochsen schlachtete) benè se habeat & habitura sit mulier, exeat, *lib. de N. pueri §. 12. edit. Linden.* nam & hîc post secundinarum separationem aliquantum hiant vasa. Quòd verò ita tim sopiantur, nec ad tantum temporis spatium, ut in abortu, duret, ratio est, quòd chorii papillulæ ab uteri alveolis, quibus inoculatæ quasi erant, blandè & successivè separatæ fuerint, & post foetum protinùs exclusum uterus coarctatus oscula vasorum comprimendo & quasi obturando omni hæmorrhagiæ viam præcluserit ; in abortu è contra separatio illa violenter & non sine laceratione vasculorum capillarium contingit, unde vasa in uterum hiantia plorant sanguinem, & horum apertura alitur ab abortu & placentâ uterinâ intus fluctuantibus, quæ uteri concidentiam & coarctationem impediendo, hæmorrhagiæ tam enormis CAUSAM PROXIMAM MATERIalem constituunt & omnem malorum Lernam producant.

VI. Hinc enim tanquam è fonte scaturiunt omnia
 i casu enarrata SYMPTOMATA, jugi seric cohæ-
 rentia, quatenus scilicet chorii papillulæ ob violentiam
 externam ex uteri vaginulis quodammodò expulsæ *san-*
guinis (ut videbatur) *menstrui*, antea more solito sup-
 pressæ, *reditæ* materiam subministrarunt; cujus parti-
 ulæ quædam, ob orificiî uteri interni conniventiam, intus
 retentæ & acriores redditæ non uterum tantùm irritando
 & procul dubio ejusmodi horripilationem producendo
rigorem & horrorem febrilem, sed & M. S. permixtæ eique
 notum p. n. auctum inducendo *æstum* illum inferre po-
 terunt, febris malignæ metum incutientem; hõc au-
 tem utero cum reliquis partibus adeò debilitato non po-
 nit non plenaria placentæ cum foetu separatio ab utero
 accedere, quam horribilis ille *sanguinis effluxus* è vasi-
 us in uterum hiantibus infecutus est, cum immani
irium prostratione, quam augebant *dolores parturientium*,
 o intus fluctuante conceptu secundinisque utero gravi-
 us ejusdemque spasmus producentibus exorti. Quòd
 utem *extracto* postmodum *abortu periculosissima* hæc hæ-
orrhagia statim remiserit, in causa est, quòd uterus à
 mole, quâ antea extensus fuerat, liberatus se corrugare,
 ascula coarctare eorumque aperturam hac ratione ob-
 urare valuerit, remanente tantum *febricula*, à reliquiis
 sanguinis intus corrupti & M. S. commixti, oriunda, præ-
 cipitantibus tamen, diaphoreticis & balsamicis feliciter
 uoque sublata, quibus illæ partim correctæ, partim è
 corpore eliminatæ fuerunt.

VII. Omnibus autem his è CAUSIS REMO-
 TIORIBUS occasionem dederunt partim crebrior abor-
 us, indeque & debilitatæ & ad similem relaxationem

abortivam dispositæ fibrillæ ipsius uteri : Partim & ita per loca inæqualia, montana & saxosa, quæ in causa sunt ut agitatæ & concussis hinc inde carpentis embryo in subjectis jamdum tenerioribus & ad abortiendum (ut hocce) dispositis minus firmiter utero annexus, acerbis suis excidat, qui si utero diutius inhæreat, nec statim excludatur, ob dictas supra rationes facilimè ejusmodi hæmorrhagiam funestam inferre valet. Frequentissimam sanè hanc abortus causam esse, honestissimæ sæpe Matronæ damno suo sæpius sunt expertæ, quod tantum tamen in animo cordeque illarum, sæpe infortissimum, vulnus non relinquit, ac calumniantium (è centro Regni Diabolici oriundorum) mendacia, quibus liberorum, intempestivè ita magis expulso quàm enixorum, legitimationi æque ac parentum (primipararum cum primis) famæ insidias struunt nefandas. An temperamentum ægræ sanguineo-melancholicum aliquid hîc contribuere potuerit, inficias ire non audeo, quum acido abundans sanguis papillulas in vaginulis, non vellicando, titillando sanè firmiorem illarum adhesionem quodammodò inhibere, adeoque solutionem hinc magis promovere potuerit. De aliis in casu non expressis Diæteticis nihil addo, quamvis & illæ forsymbolum suum conferre potuerint.

VIII. Quàm periculoso autem in statu versetur Ægræ, tali hæmorrhagia affectæ, non tantum testatur *Hippocrates*, dum *aph. 56. S. 5.* animi defectum mulieri profluvio supervenientem malum esse pronancia quum menstruis ordinariis etiam abundantibus mori eveniant, *ibid. aph. 57.* Hic autem fluxus eò periculosior erat, quòd ab abortu in utero adhuc fluctuante ortifuerit.

rit, qui nisi oculus extrahatur, certo certius lethalis

Plures sanè novi quæ purpuream hâc viâ animam
alarunt, non aliam fortè ab causâ, quàm quod
issa enchirisi, absolutè hic necessariâ, solis confor-
tibus, adstringentibus & opiatibus, abortui alias di-
s, fuerint tractatæ.

IX. Cæterum facilè hariolor, fore, qui Nos ipsos
casu præsentis confortantibus æque ac adstringen-
tis usos esse, adeoque frustrâ illa rejici, arbi-
tur? ast vide quàm acerbè ne dicam iniquè, judi-
! Utique præscripta sunt adstringentia, confortan-
& anodyna, eo scil. quo indicabantur tempore:
nc autem indicantur, si guttatim ac moderatè efflu-
e sanguine placenta ab utero nondum prorsus sepa-
te esse videatur: Non factô, sed instante abortu. Tru-
entum enim & crudelis animi signum esset, tunc in-
pestivè manum admovendo prorsus evellere ea,
e lapsum minantur; quin potius omni prius studio
d est annitendum, ne remittens à pristina connexio-
sarcina omninò decidat, sed potius, ut fibris confor-
s vaginulisque uterinis quodammodo constrictis
tius comprehendantur papillulæ elapsuræ. Quem
finem E FONTE PHARMACEUTICO blanda ad-
ngentia, ex *Rad. Tormentill. flor. balauft. Cort. granat. cy-*
. Mastich. corall. r. terr. sigill. &c. eorumque præpara-
tam simpliciora, quàm varia inde composita, tam in-
am externè feliciter præscribuntur, inter quæ agmen-
cit tot retroseculis decantatus *Palv. contra abortum*
quem f. m. ferè præscribere poteris:

Rec.

Rec. *Pulv. contr. abort. A.* ʒj.
Pannon. rubr. ʒß.
Terr. catech. ʒj.
Ther. coel. gr. ij. M.
 D. S.

Stärkend-und anhaltendes Pulver / darvon
 des Tags etlichmahl ein paar gute Messerspiß voll
 zunehmen.

Rec. ∇. *torment.*
plantag. ana ʒiß.
Extr. torment. ʒj.
Syr. Corall. r. ʒj. M. S.

Wasser zum Pulver.

Quodsi verò gravis ac molestus sit pulverum usus, sub
 ctis delicatioribus, Tincturas ordinariè amantibus,
 quens præscribi potest:

Rec. *Tinctur. terr. catech.*
corall. c. n. pan. ana ʒj.

M. S. Anhaltende Tinctur des Tags
 lichmahl 20. Tropfen zu nehmen

Interponuntur quoque confortantia factumque roboran
 tia, inter quæ polychresta est ∇. composita, quam vulg
Balsamum Embryonum vocant, quæ vel per se, vel cu
 aliis, sive acuata sive, temperata, est egregia.

Rec. ∇. *flor. tunic.* ʒij.
bals. Embryon.
roris Sol. ana ʒj.
syr. corall. ʒvj. M. S.

Stärkendes Träncklein darvon oft ein paar
 fel voll zunehmen.

Anodyna verò non nisi in orgasmo sanguinis aut coloribus spasmodicis conveniunt, & quidem *blandiora*, autissimè quoque adhibita, in specie opium, quod foeni infensum valde est, de quo acutè Illustris *Wedelius* in *piologia* Curiosissima.

Addantur his quoque EXTERNA adstringentium fibrarumque tonum confortantia, unguenta, emplastra, periapta s. amuleta.

Inter priora decantatum est *Ungt. Comitissa*, ita præterpropter præscribendum:

Rec. *Ungt. Comitiss. A.* ʒj.

sang. Dracon.

mastich. elect. ana ʒj.

°° *Nucist. expr.* ʒß.

M. lento Δ. add. °° *Omphac.* q. s.

F. Linim. D. S.

Salblein den Unterleib und Rücken darmit anzustreichen.

Inter *Emplastra* laudatur, *Empl. contra rupturas* J. Hoffmanni, spinæ dorsii è regione lumborum applicandum.

Præterea à vulgo ex amuletis *lapis Aëtites* de collo suspenditur, quem licet non omnino rejiciamus, in causa tamen violenta non æque conducere existimamus. um B. D. D. *Bauschio Tr. de Aëtite & Hamat.* quem in compendio videre poteris in *Historia Literaria* Incltyti *Valentini* (quem plus quàm filiali observantia in perperum non colere piaculo mihi erit) *Miscell. Cur. Germ. Dec. II. Ann. IV. pag. 221. annexa.*

E FONTE CHIRURGICO in mediis gestationi mensibus etiam V. S. non insuper habenda, quæ in plethoricis in specie præservationis ergo laudatur.

X. Quod si verò certi simus placentam uterinam cum annexis ab utero jamdum separatam in hujus cavitate fluctuare, tantum abest hæmorrhagiam unce contingentem adstringentibus & stypticis curari foetumque (seu potius abortum) in utero conservari posse, vel debere, ut potius omni operâ inde promovendus sit. Ad vocata ergò Obstetrix sana & sapiens, more solito digito 00 lil. alb. illitos inferat orificio uteri interno, hujus diductionem quandocumque promoveat foetumque capite prius si fieri potest, sin minus, pedibus Agripparum instar arripiat & cum secundinis extrahat. Si vero rudera tantum embryonis adsint, hæc eodem modo extrahat. Quæ ut facilius procedant, ipsæ pariter ægræ spiritum tenendo, moreque solito, in quantum vires patiuntur, collaborando symbolum suum conferant. Neque in extremo necessitatis casu piaculo sibi ducat Medicus ea quæ in partu difficili alias præscribi solent, *pellentia* scilicet ordinare, qualia sunt *hepar anguille c. felle, borra Venet. myrrhata, castorina. &c. v. g.*

Rec. *Borr. Ven. ʒij.*

Myrrh.

Croc. ana ʒß. D. in 2. p. æ.

D. S. Pülverlein davon eines in Beyfus
Wasser zu nehmen.

Quod si tandem omni etiam operâ adhibitâ foetum ita promoveri nequeas, sique de morte ejus certi si-

mus

us, à Chirurgo experto Embryotomia & Embryulcia, juxta methodum Versatissimi his in rebus *Dn. Van Solingen*, adhibenda, eaque peractâ DIÆTA tenuis, puerperas alias consueta, imperanda est.

XI. Coronidis loco jam ad questionem in casu propositam, an sc. *Cura hac methodica fuerit, & conscientiosa?* respondeo, affirmandamque censeo, cum experientia recte conferat eamque facile ferant ægræ, quæ solis distringentibus ab aliis, hujus methodi ignaris, è contra ut negliguntur, aut quàm officiosissimè ac felicissimè (scilicet!) enecantur. Ne verò primus hoc, idque periculo ægrorum sive tentasse sive suasisse videar, en praticos Archiatros apud Exteros Famigeratissimos, idem non suadentes tantum, sed & imperantes. Agmen inter illos ducat Senex quondam & Machaon Anglorum Venerandus, *Theodorus de Mayerne*, qui *Tr. de cura gravidarum sect. XI. pag. 52.* in simili hæmorrhagiâ festinandum esse dicit in ope ferenda, ne ægra paucarum horarum spacio succumbat. Præstantissimum (ait) Remedium est oetus extractio, quæ Matris vocatur liberatio, quia tunc uterus concidit, quæ concidentia patula vasorum scula occludit, & per consequens sanguinem sistit. Huic parallela est methodus *D. Craanii*, qui in *Praxi Medica Reformatâ C. IV. pag. 416.* in simili sanguinis fluxu immodico cum foetu mortuo in Curatione: Partus, inquit, prolocandus erit, Chirurgicè extrahendo foetum per partes, præscribendo simul pellentia ex *Borrac. Ven. croco. &c.* Adde his Chirugos & Embryulcos his in rebus Versatissimos, alterum citatum sæpius *Dn. Van Solingen*, qui *ib. von dem Ampt und Pflicht der Wehe-Mütter / cap. XV.* in tali hæmorrhagia foetum ocyus extrahi jubet

VII. *Vulnera capitis (etsi levia quandoque visu)
contusione imprimis , suspecta sunt omnia.*

VIII. *Curata tamen sunt etiam profundiora menin-
is penetrantia.*

IX. *Elevari posse umbilicum instrumentis certis & hinc
vacantes in eo institui testatur experientia.*

X. *Excitantia naribus applicata , in affectibus respira-
nem insigniter ludentibus tantum præstant , quantum in sa-
spiritum retinentibus.*

ACCLAM. VOTIVÆ.

Anguinis hinc fluxum compescens, Optime KNEUSEL,

Qui è centro cordis præcipitatus abit
incipium vitæ servas : Quò fungitur omni

Munere Naturæ fabrica corpus agens.

anguine fundata est hominis generatio quondam :

Sanguine succrevit : Sanguine finis erit ;

hic merito sanguis vitæ quoque balsamus audit ,

Quò refluxente fluit , quò pereunte perit.

t. mola, si fluvii cessans appulsus aquarum

Sistitur & stabili manserit illa rota :

quoque corporeæ cessat mola vivida vitæ ,

Dum cruor è venis , quâ data porta ruit.

hic servare studens vitam simul ipse tueri

Sattagis : Hinc Medicâ DOCTOR in arte clues.

n Romæ solidis (hem !) sexaginta redemptus ,

Quæis Medicos Rabulæ vexat iniqua cohors ;

ιατρός γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀνταέχτος ἄλλων

Quem coluisse DEUS jussit in Orbe Viram.

is eris ! Vah ! quantus eris, si cætera jungis

Quæ Medicas animæ dixeris ipse manus !

*Inter sexcentas occupationes boni ominis ergò
gratulabundus deproperabat*

MICH. BERNHARD VALENTINI, D. & P. P.

In Geist der Ehre liebt kan niemahls untesliegen /
Drumb trägt Er auch davon die Palmen nach der Schlach
Womit Apollo Selbst nach Seinem theuren Siegen
Bekröhet Sein Edles Haupt das solche Früchte bracht.

Wer auff solche weise pranger /

Dieser hat mit recht erlangt.

Der Götter hohe Gunst die nicht kan sterblich sein.
Und obschon sterben wird / der Sonn und Mondens Schein.

Dieses fügte in fliegender Eyl dem Herren Cand. seine
bisher werthgeschätzten Hn. Tisch-Genossen
glückwünschend hinzu.

J. J. Bersten / Lic. & Advoc. Or

Vita quid est hominis? nummo quæ deficit omni,
Nil quam paupertas, nil nisi falsa quies.

Vita quid est hominis? qua non sunt corpora sana,
Est nil quam morbus; mors quoque dura scias.

Vita quid est hominis? cui non est junctus amore,
Quam *Leo* cui defunt * viscera crede mihi.

* Seneca
lib. 2. epist.
ult. sine
amico vi-
sceratio
leonis &
lupi vita
est.

Gratulor hinc Nobilis, quod certus factus amicus,
Inter nos durat, non simulatus amor.

Ergo post cursum Studiorum gratulor ipse
Apprecor inque illo prospera cuncta Tibi.

Sit felix cœptum; medium finemque secundet,
Numen in excelsis, quod regit astra poli.

In quavis terra vivas fidelis Amice.

Sis memor usque mei, sum memor usque Tui!

*Hisce Nobilissimo & Preclarissimo Domino Can-
tato benè Amico suo astumatissimo, de no-
honoribus, meritis gratulatur*

V. D. M.

O Weißheit und Verstande nebst den Gemüthes Gaben

stäter Übung seindt / auch ihre Wirkung haben /
 ist es guth bestellt / und schickt sich alles wohl /
 solch Werck erhoben wird / bis an der Sternen-Pohl.
 e aufgetübte Kunst muß saure Müß ersetzen /
 e Sama muß sich selbst mit solchem Geiste setzen
 d durch den schnellen Flug verkünden allem Lande
 ist dieser Kluge Sinn / werd überall bekandt.
 ohl dann Mein werther Freunde nach dem Er überwunden
 in der Medicin versaumet keine Stunden /
 übert seinen Geist / so ist Er nun bedacht /
 zeigen seinen Gleiß / wornach Er lang getracht /
 Disputation kan hier ein Zeugnis geben /
 n seinem Edlen Gleiß und wohlgeführten Leben /
 durch Er macht bekandt / Sein außgefeuerten Geist /
 daß die Kluge Welt / nunmehr Sich befließt /
 ist den Apollo Ihm / den Sieges-Kranz zu geben
 auch Morbona selbst muß nun in Aengsten schweben
 chaons Kluge Junfft legt ihm den Ruhm ja bey
 Er unadeltshafft in seiner Lehre sey.
 Biesische Achen daß ist nunmehr erfreuet /
 höchstem Ruhm es Ihm anjert die Palmen freuet
 Er schon längst verdient / selbst Jena zeigt dieß an
 Leyden rühmet sich was Er daselbst gethan /
 erndtet Er hier ein die Früchte seiner Tugende /
 Er gesamlet hat von Anfang seiner Jugendt /
 wird Ihm bengelegt der Nahm Licentiae
 n Er verdienet hat / durch diese kluge That.
 Lorbeer-Kranz der ist nunmehr schon gewunden /
 mit Minerven Hand sein Edles Haupt gebunden /
 wird Ihm auffgesetzt / der schöne Doctors-Zuch /
 macht nach vieler Müß / noch jede Arbeit guth.
 ist auch meine Pflicht daß ich mich unterwilde /
 einen treuen Wunsch in schlechte Reimen binde /

Wozu mein schwacher Kiel anjeho ist bereit
 Zu äßen seinen Ruhm in Chor der Ewigkeit.
 Es gebe der Höchste Sein reichlichen Seegen
 Zu allem was JHME ersprießlich nur sey/
 Er wolle ihm stätige Freude erregen
 Er setze ihm lanter Vergnüglichkeit bey.
 Es müssen die Krancken die Hülffe erheben.
 So sie werden mercken in ihrem Zustande/
 Dann wird sein Ruhm in der Unsterblichkeit
 schweben
 Mit Lobe erschallen / in jederem Landt.

Hiermit wolte dem Hn. Doctorando Seinem Hochgeehrt
 und geschätzten Gönner/ auch bisherigen Hn. Tisch-Com-
 pagnon zu Bezeigung seiner Schuldigkeit / wohlmeinend
 nebst Seiner ferneren gehorsambsten Recommendation
 auffwartzen.

Johan. Nath. Schunck / der Rechten Beflissener
 von Hanau.

Abdita naturæ scrutatus sedulo semper,
 Quisque vigor Medica magnus in Arte situs.
 Expertus; certò referunt nunc præmia Musæ,
 Successus Studiis apprecor inde tuis.

*Hac Dn. Candidato Fautori ac Commensali ad bust
 usque colendo eâ, quâ par est, animi observanti
 gratulabundus apposuit.*

J. E. K.

